

VUODEN 2025 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Karkkilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 9.12.2024 § 127 talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2027. Talousarviossa hyväksyttiin myös kaupungin toiminnan ja talouden valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava valtuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvio sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla valtuuston toiminnan ja talouden ohjausväline. Siihen tehtävistä muutoksista päättää sitovuusmääräykset huomioon ottaen kaupunginvaltuusto. Taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi ja sen ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat sekä tuloarviot, ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä euromäärältään rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. *Tuloarvio* on valtuuston talousarviossa toimialalle asettama tulotavoite. Talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös *sisäiset erät*. *Suunnitelman mukaiset poistot* ovat pitkävaikutteisten hankintamenojen kirjanpidollisia jaksotuksia. Poistoilla kunta jakaa pitkävaikutteisesta hankinnasta aiheutuvan kulun usealle tilikaudelle hankitun hyödykkeen vaikutusajan mukaisesti.

Talousarvion muutokset

Talousarvion määrärahojen ylityspaine tai tuloarvioiden alitusuhka tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan tilikauden aikana toimielimen alaisen vuosisuunnitelman sisällä toteutettavien määrärahasiirroin. Myös talousarviossa asettuja vuositavoitteita tulee talousarviovuoden aikana muuttaa tai poistaa, mikäli tavoitteen toteuttaminen muuttuu jostakin syystä mahdottomaksi.

Talousarvion muutosesitykset on esitettävä kaupunginvaltuustolle niin ajantasaisesti kuin mahdollista. Talousarvion mahdollisesti tehtävät muutokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Talousarvion muutokset tulee muutosehdotuksessa perustella riittävällä tasolla ja muutosehdotus on tehtävä kaupunginhallituksen kautta niin, että valtuusto ehtii käsitellä ne talousarviovuoden aikana. Muutosehdotuksissa on tuotava ilmi, minkälaisiin korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty, jotta talousarviossa pysyttäisiin. Talousarvion muutosehdotukset perusteluineen esitetään myös kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle raportoitavien osavuosikatsausten yhteydessä. Määräraha- ja tuloarviomuutosten yhteydessä on selvitettävä niiden vaikutukset tarvittaessa asetettuihin tavoitteisiin ja tehtävä myös perustellut esitykset tavoitteiden muutoksiksi. Mahdolliset kiireelliset ja toimintaan ja talouteen merkittävästi vaikuttavat muutokset on kuitenkin tuotava kaupunginhallituksen ja – valtuuston käsiteltäväksi viipymättä.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eräiä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2025 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelmavuosien 2026 - 2027 sitovuus on ohjeellinen.

Käyttötalouden osalta talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimielinten toimintakate. Talousarviovuoden kaupunkistrategiaa toteuttavat vuositavoitteet ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden. Ne esitetään talousarvion käyttötalouso-sassa.

Investointimäärärahat ovat sitovia talousarviossa esitettyjen investointihankkeiden mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hankeryhmälle tai hankkeelle hyväksymät menot ja tulot ovat sitovia, ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä.

Rahoitukseen kohdennetut tulot ja menot ovat sitovia valtuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Vesihuoltolaitos on Karkkilan kaupungin taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen osalta sitovia eräiä ovat tuloslaskelmassa osoitettu tilikauden tulos sekä investointien osalta valtuuston päättämät investointihankkeet.

Talousarvion toteuttaminen ja vastuu toteuttamisesta

Vastuu talousarvion toteutumisesta on omien, hallintosäännössäkin määriteltyjen vastuualueiden mukaisesti kaupunginjohtajalla, toimialajohtajilla, konsernipalvelujohtajalla ja palvelualueiden/yksiköiden päälliköillä. Talousarvion toteuttamisessa ja täytäntöönpanossa tulee talousarvion täytäntöönpano-ohjeen lisäksi huomioida myös muut voimassa olevat ohjeet ja säännöt. Talousarvion toteuttamiseksi toimielinten tulee laatia vuosisuunnitelmat valtuuston vahvistaman talousarvion perusteella ja toimittaa ne tiedoksi konsernipalveluille. Vuosisuunnitelmaluonnokset ja vuoden aikana vuosisuunnitelmiin mahdollisesti tehtävät muutokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla

kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Mahdolliset muutokset, jotka toimielimen vuosisuunnitelmassa tehdään talousarvioon verrattuna, tulee antaa tiedoksi konsernipalveluille heti, kun muutoksia on lautakuntatasolla hyväksytty. Toimielimen vuosisuunnitelman ja talousarvion sitovan toimintakatteen tulee olla samansuuruiset.

Vuosisuunnitelma on valtuuston hyväksymää talousarviota ja strategisia toiminnallisia tavoitteita yksityiskohtaisempi toiminnallinen ja taloudellinen selvitys toiminnasta ja määrärahoista. Se toimii keskeisenä johtamisen välineenä. Se määrittää pohjan toimielimen alaisen toiminnan ja määrärahojen seurannalle. Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät alaisensa toiminnan vuosisuunnitelmat. Talousarviossa hyväksytyjä määrärahoja saa käyttää ainoastaan talousarviovuoden menoihin. Vuosisuunnitelman liitteeksi tulee laatia kustannuspaikka-/yksikkötasoinen asiakirja toimielimen alaisten laskujen asiatarkastajista ja hyväksyjistä (asiatarkastaja ja vara-asiatarkastaja, hyväksyjä ja hyväksyjän varahenkilö).

Toiminnan ja talouden seuranta

Vuonna 2025 talousarvioita seurataan säännönmukaisella raportoinnilla. Talousraportit laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain. Kuukausittaiset talousraportit käsitellään kaupunginhallituksessa ja tuodaan tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Investointien edistyminen on osa säännöllistä talousraportointia.

Valtuusto käsittelee laajemman taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumista raportoivan osavuositarkastuksen maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun lopun tilanteista. Joulukuun osavuositarkastus on osa tilinpäätöstä. Osavuositarkastusluonnokset käsitellään kaupunginjohtajan johdolla kaupungin johtajiston kokouksissa ennen niiden viemistä päätöksentekoon. Mikäli osavuositarkastuksen tilinpäätösennuste on huonompi kuin jaksotetun talousarvion toimintakate, tulee kaupunginhallituksen tehdä samassa kokouksessa valtuustolle esitys korjaavista toimenpiteistä, jotka varmistavat talousarvion mukaisen toimintakatteen toteuman vuoden loppuun mennessä.

Talouden tasapainotus

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa alijäämäisen tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Karkkilan kaupungin taseessa oleva alijäämä, joka edellisen kerran syntyi vuoden 2019 tilinpäätöksestä, saatiin katettua vuoden 2022 tilinpäätöksessä ja vuoden 2023 tilinpäätös lisäsi ylijäämän määrä hieman. Myös vuoden 2024 tilinpäätös näyttää toteutuvan ylijäämäisenä ja näin hieman lisää ylijäämää. Taseen ylijäämän määrä on kuitenkin edelleen varsin pieni.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu alijäämäisenä ja näin toteutuessaan pienentää taseeseen kertynyttä ylijäämää. Myös taloussuunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Tällä taloussuunnitelmakaudella 2025–2027 kaupungin on edelleen onnistuttava suunnitellussa talouden tasapainottamisessa, jotta talous saadaan aiempaa varmemmalle pohjalle. Karkkilan kaupunginvaltuuston hyväksymä talouden tasapainotusohjelma vuosille 2022 - 2024 päättyi, mutta joulukuussa 2024 kaupunginhallitus valtuutti kaupunginjohtajan käynnistämään yhteistoimintaneuvottelut kaupungin erittäin haasteellisen taloustilanteen vuoksi. Yhteistoimintamenettely käynnistyy tammikuussa 2025.

Hankinnat

Kaupungin hankinnoissa noudatetaan hankintalain määräyksiä. Kynnysarvot ylittävät hankintailmoitukset julkaistaan julkisten hankintojen ilmoituskanava Hilmassa. Kynnysarvot alittavat hankinnat kilpailutetaan kevyemmin. Kaupungilla on käytössä Cloudia-järjestelmä. Toimialajohtajat, konsernipalvelujohtaja ja palvelualueiden/yksiköiden päälliköt vastaavat omien hankintojensa toteuttamisesta. Hankintapäätökset tekee hallintosäännön mukainen viranhaltija tai toimielin.

Rautainen kotikaupunki – kaupunkistrategia 2022 – 2025

Karkkilan kaupunginvaltuusto hyväksyi Karkkilan uuden kaupunkistrategian Rautainen kotikaupunki vuosille 2022–2025 kokouksessaan 20.12.2021. Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin toimintaa käynnissä olevalla valtuustokaudella sekä määrittää valtuustokauden keskeiset tavoitteet.

Taulukossa on esitetty uuden kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet kaupunkistrategian kolmelle kaupungin yhteiselle muutosteemalle. Muutosteemat ovat 1) kasvun ja elinvoiman edistäminen, 2) hyvinvoinnin vahvistaminen ja 3) jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen.

Strategian puolivälitarkastelu oli käsittelyssä kaupunginhallituksessa 20.10.2023 ja kaupunginvaltuustossa 6.11.2023.

Muutosteema	Kaupunkistrategian tavoite 2022–2025
Kasvun ja elinvoiman edistäminen	1. Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki 2. Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki 3. Karkkila on kestävän kehityksen kotikaupunki
Hyvinvoinnin vahvistaminen	4. Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki 5. Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki 6. Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki
Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen	7. Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki 8. Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki

Talousarvion 2025 strategiaan perustuvat valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN		1
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukasmäärän kehitys ➤ Yritysten ja työpaikkojen määrän kehitys ➤ Matkailutulon (€) ja työllisyysvaikutusten (htv) kehitys 	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen ja kohdennettu kaupunkimarkkinointi (positiivisen tunnettuus, tonttimyynti, matkamessut) ➤ Suunnitelmallinen investointien houkuttelu, yritystonttien tarjonnan kehittäminen ➤ Matkailu- ja kulttuuripalvelujen kehittäminen (luontoreitit, matkailuneuvonta, oppaat, museon aukiolojen laajentaminen, markkinointiviestintä) ➤ Kaupunkikeskustan suunnitelmallinen kehittäminen 	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, elinvoimapäällikkö	

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN		2
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eri tasoisen koulutustarjonnan ja oppilas-/opiskelijamäärän kehitys ➤ Työllisyyden kehitys ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys ➤ TEAviisari: Kulttuurin kokonaistulos (vrt. koko maan ka) 	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koulutustarjonnan suuntaaminen työelämävalmiuksia tuottaviin sisältöihin (Työväenopisto) ➤ TE-uudistuksen käynnistymisen tukeminen sekä siihen liittyvän elinvoimaekosysteemin kehittäminen ➤ Kulttuuri- ja luovien alojen toimintaedellytysten ja keskinäisen yhteistyön edistäminen (kulttuuriohjelma, rakenteet, resurssit, verkostot) 	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja, elinvoimapäällikkö	

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN 3

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on kestävä kehityksen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasvihuonepäästöt / asukas (ekologinen kestävyys) ➤ Perusasteen jälkeen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä (sosiaalinen kestävyys) ➤ Lainakanta / asukas (taloudellinen kestävyys)
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kestävä kehityksen tiekarttojen käyttöönotto ja toteutus ➤ Kestävä kehityksen kriteerien käyttöönotto hankinnoissa ➤ Metsäsuunnitelmien käytännön ja jatkuvan kasvatuksen periaatteen jalkauttaminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN 4

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ HYTE-kertoimen kokonaispisteet, 0-100 (vrt. koko maan ka) ➤ TEAviisari: Kunnan kokonaistulos (vrt. koko maan ka) ➤ TEAviisari: Kuntajohto, osallisuus (vrt. koko maan ka)
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hyvinvoinnin suunnitelmallinen kehittäminen kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiraportin pohjalta ➤ Vaikuttajatoimielinten suunnitelmallinen osallisuuden lisääminen ➤ Kuntalaisten osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen ➤ Kaupungin HYTE-toimintamallin kehittäminen ja HYTE-yhteistyön toteuttaminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja

HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN		5
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukastytyväisyyskyselyn tulosten kehitys ➤ Kaupungin palveluiden asiakastytyväisyyden kehitys valituissa kohteissa	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen kaupungin infran ja kaupunkiympäristön kehittäminen (kadut, vesi- ja viemäriverkostot, yleisilme, liikenneturvallisuus) ➤ Saavutettavuuden edistäminen (VT2, joukkoliikenne) ➤ Asukastytyväisyyskyselyn toteuttaminen ➤ Esteettömyyden huomioiminen palveluissa	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat	

HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN		6
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lähivirkistysalueiden kehittämisen toimenpiteet ja kävijämäärien kehitys ➤ Harrastaa jotakin harrastusta vähintään kerran viikossa, %-osuus (4-5-luokkalaiset, 8-9-luokkalaiset ja lukiolaiset)	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen lähivirkistysalueiden kehittäminen (Koskireitti, muut luontoreitit, Toivike, Nyhkälänharju, kulttuurireitti) ➤ Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen (liikuntapaikkojen kokonaisuuden kehittäminen) ➤ Lähivirkistysalueiden kytkeminen osaksi HYTE-yhteistyötä (LUVN, PTV-kirjaukset)	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat	

JATKUVUUDEN JA TOIMINTAKYVYN TURVAAMINEN		7
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaupunkiorganisaation työhyvinvointikyselyn tulosten kehitys ➤ Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyskustannusten kehitys	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen ➤ Kaupunkiorganisaation kehittäminen (tehtäväkuvat, rakenteiden selkeys, yhteistyö, työhyvinvointi, hallintosääntö) ➤ Esihenkilötyön ja johtamisen kehittäminen (esihenkilökoulutuspaketin jatkaminen, johtoryhmäkoulutus)	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, henkilöstö- ja hallintopäällikkö	

JATKUVUUDEN JA TOIMINTAKYVYN TURVAAMINEN		8
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden kehitys (tilinpäätöksen tuloskehitys) ➤ Karkkilan kaupungin lainamäärän kehitys ➤ Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen, toimintaan ja työhyvinvointiin	
VUODEN 2025 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden tasapainotustoimenpiteiden toteuttaminen ➤ Palveluverkon sopeuttaminen väestökehityksen mukaiseksi ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittäminen ➤ Sisäisten ohjeiden päivittäminen (ml. hallintosääntö ja valmiussuunnitelma)	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, konsernipalvelujohtaja, henkilöstö- ja hallintopäällikkö	

Valtuuston päättämät vuoden 2025 sitovat toiminnalliset tavoitteet sitovat toimielimiä talousarviokirjassa päätetyn mukaisesti ja niitä ei saa muuttaa. Strategiakorttiin kirjattu ensimmäinen omistaja johtaa tavoitteen toteutumista ja vastaa tavoitteen raportoinnista.

Toimielinten vuosisuunnitelmissa tulee esittää valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden lisäksi muut toimielimen keskeiset toiminnalliset ja toiminnan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet, joilla varmistetaan strategian ja talousarvion toteutuminen.